

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2
0
2
4

No 3

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 796 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 30-martda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Экологические и альтернативные заполнители для бетона в условиях Узбекистана.....	10
Акрамов Хуснитдин Ахрарович, Тохиров Жалолиддин Очилович, Самадов Хомид Самандарович	
Investitsion marketingni rivojlantirish asosida mintqa investitsiya jozibadorligini oshirish	16
Ahmedov Alim Babaniyazovich	
O'zbekistonda yashil budjetlashtirish, energiya samaradorligi va issiqxona gazlari emissiyasi.....	22
Pulatov Dilshod Haqberdiyevich, Qulliyev Ulug'bek Mirzayevich, Mamanov Alisher	
Development of the Digital Economy as a Trigger of the Economic Growth of the New Uzbekistan.....	28
Luiza Sayfullovna Makhmutkhodjaeva, Umarova Shahnoza Akbarovna	
Oliy o'quv yurtlarida matematik statistikani o'qitishning xususiyatlari.....	34
Shamsiyev Damin Najmiddinovich, Aymatova Farida Xo'razovna	
Turizmda tadbirkorlikning o'ziga xos xususiyatlari	37
Mardonova Dilafruz Kosimovna	
Oziq-ovqat xavfsizligi ta'minoti: O'zbekistonda mayonez importini notarif tartibga solish va ichki ishlab chiqarishni rivojlantirish istiqbollari.....	41
Muratova Shohista Nimatullayevna, Nomozov Azizbek Xayrulla o'g'li	
Mamalakatimizga xorijiy investitsiyalarni jalb etishda qimmatli qog'ozlar bozorining o'rni va roli	46
Akramov Azamat Ramziddinovich	
Mamlakatning iqtisodiy va ekologik rivojlanishida elektromobil sanoatini rivojlantirishning ahamiyati	53
Iminov Mahmudjon Azimjon o'g'li	
Hududiy eksport salohiyatini oshirishning marketing strategiyasi.....	60
Jiyamuratov Rustam Nuridinovich	
Turistik kompaniyalar moliyaviy barqarorligini baholash usullarini takomillashtirish kompaniya moliyaviy barqarorligini ta'minlashning muhim mezonini.....	65
Jo'rayev Behzod Nuraliyevich	
Iste'molchilarni xulq-atvori modellari asosida marketing strategiyalarini shakllantirish.....	70
Kutbitdinova Moxigul Inoyatovna	
Hisob siyosati va unda biologik aktivlar hisobini yoritib berish tartibini takomillashtirish	75
Mirzayeva Nargiza Batirovna	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda investitsiyalarning o'rni.....	80
Otajonova Charosxon Polvonquli qizi	
Innovatsion menejment va raqamli transformatsiyalarni joriy etishning metodologik asoslari.....	84
Quldoshev Asliddin Tursunovich	
Strategik boshqaruvda xususiy kapital samaradorligini baholash.....	89
Nasriyeva Zebiniso A'zam kizi, Mavlyanova Dilobar Maxkamovna	
Mintaqalarni innovatsion rivojlantirish istiqbollari tashkiliy tuzilmalarini takomillashtirishni boshqarish yo'llari	100
Xodjamuratova Gulbaxar Yuldashevna	
Meva-sabzavot eksporti barqarorligini ta'minlashning ekonometrik tahlili	105
Shamsiyeva Feruza Muratxodjayevna	
Зарубежный опыт активизации экономической активности домохозяйств.....	111
Бердиев Гайрат Ибрагимович, Маликова Севинч Телман кизи, Люсиков Артемий Александрович	
The Impact of Foreign Direct Investment on Economic Growth: A Case Study of Uzbekistan.....	116
Abdulla Ibragimov, Keldiyorov Shakhriyor Ilyos O'g'li	

Mintaqada sanoat ishlab chiqarish rivojlanishining kambag'allikni qisqartirishdagi ahamiyati	121
Abdullayev Habibullo Asadulla o'g'li	
Global iqtisodiyot sharoitida islom moliyasi mezon va tartiblarini joriy etishdagi muammolar va yechimlar	125
Abduvosidova Gulandom Abdurashid qizi	
Amerika Qo'shma Shtatlari tajribasida biznes subyektlarini toifalarga ajratish amaliyotining xususiyatlari	131
Akobirova Nodira Najmiddin qizi	
O'zbekiston Respublikasida qishloq xo'jaligini innovatsion rivojlanish yo'llari	135
Axmedova Nafisa Amirddin qizi	
Strategic directions of integration of Uzbekistan into the international hospitality industry	140
Bekmurodova Laylo Tursunmamatovna	
Surxondaryo viloyatida parrandachilikni rivojlantirish ko'rsatkichlarini prognozlash va modelashtirish	144
Bobomuratov Imomqul Islamovich	
Mamlakatimizda chorvachilik mahsulotlarini yetishtirishning hozirgi holati va uning tahlili	149
Talipova Dilfuza Nabiyeвна	
Agrar soha korxonalarining moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish	154
Erkinxojiyev Ismoiljon Ikromjon o'g'li	
Analysis of the Influence of Macroeconomic Indicators on State Budget Tax Revenue	158
Meyliev O. R., Gofurova K.	
Mahalliy budjet xarajatlarini hududlar ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga ta'siri	166
Hazratqulov Shahboz Boboqul o'g'li	
Influence of Digital Technologies on Economic Growth of the Republic of Uzbekistan	170
Igamberdiyeva Kunduz Ergashevna	
Transmilliy kompaniyalarning tashqi bozorlar uchun marketing strategiyalari va marketing tadqiqotlarini o'tkazish amaliyoti	174
Jo'rayeva Zilola Turobovna, Saidova Dilnozaxon Odiljon qizi	
Tijorat banklari tomonidan investitsiya loyihalarini moliyalashni rivojlantirish imkoniyatlari	178
Kamilova Iroda Xusniddinovna	
Korxonalarda inqirozga qarshi moliyaviy boshqaruv tizimini takomillashtirish	183
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
Tijorat banklari faoliyatida onlayn tizimlarining tutgan o'rni va ularning rivojlanishi	188
Raxmataliyev Muzaffar Eshdavatovich	
Aholi farovonligini oshirishda tadbirkorlik faoliyatining ta'sirini baholashning nazariy asoslari	194
Fayziyeva Dilsuz Bahodirovna	
O'zbekiston Respublikasini "yashil" iqtisodiyotga o'tish samaradorligini oshirish	200
Mirzayev Bexruz Abdulla o'g'li	
Andijon viloyatida kambag'allik darajasini qisqarishiga ta'sir etuvchi ko'rsatkichlar	214
Musaeva Ziyoda Allayarovna	
O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligi eksportida marketing muammolari	218
Musyeva Shoirazimovna, Agzamov Avazxon Talgatovich	
Respublikamizda parranda bosh sonining hozirgi holati va uning istiqbollari	223
Akramova Nargiza Axrorovna	
Menejmentda ishbilarmonlik kommunikatsiyalaridan foydalanishda optimal strategiyalarini qo'llash shart-sharoitlari	227
Narzullayeva Gulchehra Salimovna, Shadiyeva Madina Djaloliddin qizi	
Raqamlashtirish sharoitida innovatsion faoliyatning o'ziga xos xususiyatlari	231
Nazarova Latofat Toirjon qizi	
O'zbekistonda masofaviy bank xizmatlarini rivojlantirishdagi muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari	235
Nurmuxammedov Matlab Yunusovich	

Davlat aktivlarini samarali boshqarish hamda nazorat qilishni takomillashtirish.....	240
Mirzayev O., Nazarov G'ayrat Olim o'g'li	
Talabalarning oilali bo'lishiga ta'sir etuvchi omillarga iqtisodiy baholashda yangicha yondashuv.....	246
O. U. Shomurodov, Z. U. Uroqov, A. T. Ablahatov, A. A. Suyarov, J. S. Urazov	
Methodological Aspects for Branding in Private Schools.....	251
Odilova Sitora Sayfitdin qizi	
Совершенствование процедуры оценки эффективности и результативности расходов государственного сектора.....	256
Олимов Элёр Фазлиддин угли, Искандаров Суннатилло Бахриддин угли	
Logistika xizmatlari samaradorligini oshirishda blokcheyn texnologiyalardan foydalanish	261
Rajabov Orzujon Mamasoliyevich	
Markaziy Osiyoda energetika bozorini rivojlantirishning kelgusi istiqboli va imkoniyatlari.....	267
Saidov Mash'al Samadovich, Umarova Irodaxon Nuraliyevna	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda sug'urta bozorining innovatsion usullaridan foydalanishning konseptual asoslari	275
Narzullayeva Gulchehra Salimovna, Saidova Dilnozaxon Odiljon qizi	
Oliy ta'limda boshqaruv strategiyalari va ularni amalga oshirish mexanizmi.....	279
Saidqulova Firuza Farmonovna	
Jismoniy shaxslardan olinadigan daromadlarini soliqqa tortishning o'ziga xos xususiyatlari	283
Salimov Sherzod Baxtiyorovich	
O'zbekiston Respublikasidagi mavjud suv resurslarining iqtisodiy holati tahlili	288
Shanazarova Gulyora Baxtiyarovna	
Tijorat banklari kredit risklarini kamaytirish yo'llari.....	294
Tulkinova Maftuna Anvarbek qizi	
The use of Intellectual Systems in the Improvement of the Educational Process Management System in Higher Educational Institutions	303
Umarova Dilfuza Rakhmatilla qizi	
Oliy ta'lim tizimida yangi iqtisodiy mexanizmlarni shakllantirish.....	307
Xakimov Dilshodjon Rahmonaliyevich	
Global iqtisodiy sharoitida moliyaviy hisobotlar auditida muhimliklarni baholashni xalqaro standartlar asosida takomillashtirish	311
Xasanova Nasiba Tolliboy qizi	
Qurilish materiallari sanoatida innovatsion klasterlarni tashkil etish istiqbollari.....	314
Yuldasheva Kamola Miraliyevna	
Oliy ta'lim muassasalarida gibril bulut xizmat modelini qo'llash mexanizmini ishlab chiqish	319
Zaripov Bahodir Bobomurod o'g'li	
Роль инвестиций в системе железнодорожного транспорта в Республике Узбекистан	325
Акбарова Лайло Упашевна	
Gidrotexnik inshootlar betonlarini samaradorligini tahlil qilish va oshirish natijalari.....	330
Asqarov B. A., Karimov M. U., Xolmirzayev S.T., Obidjonov J. T.	
Maxsus iqtisodiy zonalar hududiga jalb etilgan investitsiyalar to'g'risida	334
Davlayev G'olib Ashurovich	
Yangi xizmat turi xizmatlar sohasini innovatsion boshqarishning metodologiyasi	337
Djurayeva Dilnoza Davron qizi	
Mintaqalar innovatsion salohiyatini baholashning uslubiy yondashuvlari.....	343
J. A. Ismatullayev, D. X. O'rinov	
Milliy qayta sug'urtalovchilarning xalqaro sug'urta bozoriga kirib borishi va kutilayotgan xavf-xatarlar	348
Jorabayev Jasur Abduraxmanovich	

Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari asosida tovarlar auditi natijalarini auditorlik hisobotida aks ettirish tartibi	354
Ibragimov M. M., Ergashev O. F.	
Turistik destinatsiyalarni tashkil etish va rivojlantirishning xorijiy tajribalari	358
Karimov Anvar Aktam o'g'li	
Jismoniy shaxslarning mol-mulk va yer soliqlarini hisoblash va undirish samaradorligini oshirish yo'llari.....	362
Qurbonov Muxiddin Abdullayevich	
Iqtisodiy xavfsizlikning institutsional tizimini tadqiq etishga uslubiy yondashuvlar.....	367
Mamatov Axmetjon Atajanovich, Allaberganov Zakir Gayibovich	
Davlatning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashning nazariy jihatlarini	373
Mamatov Mamajan Axmadjonovich	
Paxta-to'qimachilik klasterlari eksport faoliyatini rivojlantirishning xorij tajribasi.....	380
Mansurov Saidxo'ja Kamalovich	
Korxonalar raqobatbardoshligini oshirish muammolari va dolzarb vazifalari	386
Musyeva Shoiraz Azimovna	
Устойчивый и инклюзивный рост: взаимосвязь экономического прогресса с социальным равенством и экологическим управлением	390
Нодирбек Холбаев	
Mintaqalarni investitsion jozibadorligini taraqqiyot strategiyasiga ta'sirini statistik baholash.....	396
Nuriddinov Zufar Akbarovich	
Финансирование каракулеводства: преодоление финансовых вызовов в пустынных регионах Узбекистана	402
Нуриллаев Жамолиддин Ярашевич	
O'zbekiston investitsiya muhitini yanada yaxshilash va uning jozibadorligini oshirish.....	408
Oybek Elmuratov	
Intellectual mulkning iqtisodiy mazmuni va tarixiy rivojlanish bosqichlari	411
Maxmudova Nargiza Davlyat qizi	
Implementation and use of Digital Technologies in Logistics Abstract.....	416
Kushakova Mamura, Koshakova Mukhlisa Surat qizi	
Innovatsion iqtisodiyot tushunchasining mazmun mohiyati	421
Abduqaxorov Bekzod O'tkir o'g'li	
Raqamlashtirish iqtisodiy o'sish va raqobatbardoshligini oshirish omili sifatida.....	426
Mamajonova Durdonahon Mamaruzi qizi	
O'zbekistonda tashqi savdoni notarif usullar orqali tartibga solishning mamlakat iqtisodiyotiga ta'siri.....	431
Norqobilov Akobir Iso o'g'li	
Инновационные методы переработки горных отходов для экологической устойчивости в Узбекистане	437
Аскарлов Бахтиер Аскарлович, Собирова Мукаддас Хамидуллаева	
Опыт зарубежных стран по стимулированию производства сельскохозяйственной продукции и перспективы внедрения в Узбекистан.....	442
Холиков Сулаймон Уткир угли	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarda strategik boshqaruv hisobini tashkil qilishning uslubiy jihatlarini.....	447
Pardayeva Shahnoza Abdinabiyevna	
O'zbekiston Respublikasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini moliyalashtirishni statistik tahlili.....	452
Sayfullayev Siddik Nosirovich	
Sug'urta tashkilotining innovatsion risklarini baholash.....	457
Sattorov Shoxrux Maxmudjon o'g'li	

Kapital bozori rivojlanishining zamonaviy tendensiyalari	462
Turdiyeva Uzayda Omirbayevna	
Адаптивный искусственный интеллект в управлении человеческими ресурсами	469
Хайдарова Малика Шокирджановна	
Oliy ta'lim muassasalarida moliyaviy mablag'lardan samarali foydalanishga xizmat qiluvchi zamonaviy va istiqbolga mo'ljallangan huquqiy asoslarning yaratilganligi to'g'risida	478
Xayriddinov Shuxrat Botirovich	
Investitsiya loyihalariga ta'sir qiluvchi risklarni sifat jihatdan baholash usullarining o'ziga xos xususiyatlari	482
Shaislamova Nargiza Kabilovna	
Tijorat banklari tomonidan investitsion loyihalarni kreditlash tartib va ularni takomillashtirish yo'llari	491
Yunusova Ozoda Anvarjon qizi	
Hududlar iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda soliq salohiyatini oshirishning nazariy jihatlarini	498
E. N. Raximov	
Konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobot tuzishning zarurligi	504
Avazov Ilxom Ravshanovich	
Inson resurslarini boshqarishning innovatsion usullarini joriy etish vositalarini ishlab chiqish	509
Djuraeva Guzal Shavkatovna	
Agrar soha korxonalarining moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish	513
Erkinxojiev Ismoiljon Ikromjon o'g'li	
Korporativ qimmatli qog'ozlar asosida korxonalarni moliyalashtirishning ilg'or xorij tajribalari	517
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
The impact of corporate governance on firm performance and financial stability	524
Muhammadyor Yunusov	
Mintaqalarda kamg'allik darajasini pasaytirish va xorij tajribasidan foydalanish yo'llari	537
Musulmonova Shahlo Nasriddinovna	
Makroiqtisodiy barqarorlikni mustahkamlash soliq ma'muriyatchiligini samarali tashkil etish yo'llari	541
Mutalova Dilorom Maxamadjanovna, Kenjaboyeva Nigina	
Iqtisodiy savodxonlik hamda tadbirkorlik qobiliyati o'rtasidagi to'g'ri nisbatdagi bog'liqlik munosabatining fundamental asoslari	544
Tuxtayeva Muyassar Shovkat qizi	
Korxonalarning bankrotlik riskini baholashning xalqaro modellari	550
Umarova Hulkar Umidulloyevna	
O'zbekistonda korxona boshqaruvida kadrlar salohiyatidan foydalanish amaliyotini rivojlantirishning xorij tajribasi	555
Do'stova Aziza Qahramonovna	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida boshqaruv tizimining xususiyatlari	559
Iroda Majidova	
Ziyorat turizmini rivojlantirishning muhim xususiyatlari	565
Mirzayev Qulmamat Jonuzoqovich, Shukurov Tohirjon Izzatullo o'g'li	
Qandolat mahsulotlari bozorida marketing tadqiqotlarini asosiy yo'nalishlari	569
Tuychiyeva Vasila Faxriddin qizi	
“Зелёная экономика” как фактор повышения экономического роста страны	573
Тураева Адиба Икрамовна	
Oilada sarf-xarajatlar samarasiga erishishning muhimligi	580
Xasanov Rustam Rabimovich	
Aholi farovonlik darajasidagi farqlarni tartiblash yo'nalishlari	583
Xasanov Rustam Rabimovich, Turdiyev Zoxidjon Rustamovich	

Совершенствование оценки стоимости объектов недвижимости в Узбекистане на основе зарубежного опыта.....	588
Хомитов К. З., Халилова Л. Ш.	
Mamlakatimizda qishloq xo'jaligida kooperatsiya munosabatlarini rivojlantirishda xorij tajribalaridan foydalanishning ahamiyati.....	594
Choriyeva Nigina Kaxramonovna	
Davlat xaridlari tizimini takomillashtirish yo'llari	598
Alimbayeva Sevara Alimbayevna	
Yengil sanoatni rivojlanishida Germaniya tajribasi.....	601
F. Jumaniyazova, G'ulomov Ibroxim Rustam o'g'li	
The efficiency of usage of Islamic finance instruments in security market.....	607
Khasanov Umarbek Begmat ugli	
Tadbirkorlik subyektlari eksportini rivojlantirishda raqamli platformalardan foydalanishning xorijiy tajribalari va ulardan foydalanish yo'llari.....	613
Mamasoatov Dilshod Ravshanovich	
O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarini tashkil qilinishining hozirgi holati va muammolari	621
Nutfulloev Tolib G'olib o'g'li	
Mehnat bozorida raqamli texnologiyalardan foydalanish metodologiyasini takomillashtirish	627
Maxammadiyev M. M.	
Ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish sharoitida mahsulot tannarxini optimallashtirish asoslari.....	632
Narzullayeva Gulchehra Salimovna	
Elektron pullarni rivojlantirish yo'llari	636
Rustamov Maqsud Suvonqulovich, Egamberganov Mirzabek Odilbek o'g'li	
Загрязнение окружающей среды в Узбекистане: проблемы, причины и пути решения	644
Ишонкулова Феруза Асатовна, Шукуров Тимур Умидович	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida tijorat banklarini transformatsiyalash modeli orqali takomillashtirish	649
Norov Akmal Ruzimamatovich, Norova Nozima Nabiyeвна	
Land Tax Received From Individuals and its Share in the Budget of the Republic of Uzbekistan	656
Hakimov Feruz Khurshid ugli	
O'zbekistonda "yashil" iqtisodiyot va iqlim o'zgarishi bilan bog'liq xarajatlar tahlili.....	659
Isaxonova Ruxshona Muzaffar qizi, Sharapova Mashxura Azadovna	
Qurilish xizmatlari ma'lumotlar tizimini takomillashtirish imkoniyatlari.....	665
Nurfayziyev Zayniddin Boymurodovich, Nurfayziyev Elyor Zayniddinovich	
Ipotekali kreditlashni rivojlantirishning xorijiy davlatlar tajribasi va uni O'zbekistonda tatbiq etish yo'llari	670
Turdiyev Shaxriddin Erxonovich	
Suv resurslaridan foydalanishda xorij tajribalari	675
Berdiyev Anvar Abdivaliyevich	
Auditda yetarli va mos dalillarni to'plash tartibi	681
Meliyev Isroil Ismoilovich	
"Yashil" iqtisodiyot konsepsiyasining shakllanishi va rivojlanishi.....	686
Urunbayev Saparbek Samatovich	
Uy-joy fondini boshqarish samaradorligini oshirishning ustuvor yo'nalishlari.....	692
Xolmuradov Raxmatilla Ne'matillaevich	
O'zbekiston mahsulotlarining tashqi bozordagi raqobatbardoshligi xususiyatlari va onlayn platformalar.....	699
Baymuradov Shoxrux Maxmudovich	
Factors affecting investment attractiveness in the global investment landscape.....	704
Otaboev Akhmed Makhsudbek o'g'li, Juliana Juliana, Fazliddin Nasriddinov	

Xalqaro migratsiyaning O'zbekiston mehnat bozori va inson kapitaliga ta'siri.....	709
Tilabova Kumush Farhod qizi	
Анализ и оценка естественного освещения помещений образовательных учреждений.....	714
Пирмухамедова Шахноза	
Актуальные вопросы укрепления доверия населения к банковской системы Республики Узбекистан...	719
Рузиева Нилуфар Тулкин кизи	
Методические подходы к формированию механизмов стратегического управления развитием химической отрасли.....	725
Бибутова Шахло Саъдуллаевна	
Iqtisodiyotni rivojlantirishda erkin iqtisodiy zonalarini tashkil etishning afzalliklari va muammolari	730
Axmedova Dilbar Buronovna	
Natijaga yo'naltirilgan budjetlashtirishda sog'liqni saqlash muassasalarini moliyalashtirishning mohiyati.....	734
Ishmanova Diana Nurmatdovna	
Oziq-ovqat sanoatini tashkiliy-iqtisodiy jihatdan rivojlanti-rishning nazariy asoslari	737
Muxtorova Madina Azamat qizi	
Ipoteka kreditlari sohasidagi islohotlar va kelajakdagi istiqbollar.....	741
A'zamxo'jayeva Nihola Sulaymon qizi	
Sanoat ishlab chiqarish tizimining investitsion xususiyatlari	746
Yodgorova Xalima To'liqinovna	
Budjet ijrosini samarali ta'minlashda davlat xaridlarining ahamiyati.....	752
Sholdarov Dilshod Azimiddin o'g'li, Fayzullayeva Zilola Ravshanovna	
Aholi sog'ligi – milliy boylikning tarkibi va jamiyat taraqqiyotining muhim shartidir.....	763
Djumabayeva Shaira Xalillayevna	
Moliyaviy hisobotlarning xalqaro standartlari: hisob siyosati.....	769
Rizayev Nurbek Kodirovich, Mamatova Charos Shavkiddinovna	
Milliy iqtisodiyotni rivojlantirishda investitsion muhitning o'rne	778
Valiyeva Sayyora Xushbaqovna	
Davlat ishtirokidagi korxonalarda korporativ ijtimoiy mas'uliyat ("Rossiya temir yo'llari" OAJ misolida).....	784
Xidirova Marg'uba Rustamovna, Saidqulov Avazbek Botirqul o'g'li	
Raqamli transformatsiyaning O'zbekistonning investitsion jozibadorligiga ta'siri.....	790
Saitkamolov Muxammadxo'ja Sobirxo'ja o'g'li, Markabayeva Jansaya Aybek qizi	

MINTAQALAR INNOVATSION SALOHIYATINI BAHOLASHNING USLUBIY YONDASHUVLARI

J. A. Ismatullayev

Qarshi Davlat Universiteti tayanch doktoranti

D. X. O'rinov

Qarshi Davlat Universiteti talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada mintaqalarda innovatsion salohiyatini baholashdagi mavjud holat tahlili va uni takomillash-tirish yuzasidan bir qator usullar keltirib o'tilgan.

Kalit so'zlar: mintaq, innovatsiya, innovatsion salohiyat, indeksli usul, reyting baholash usuli, matritsa usuli.

Abstract: This article presents an analysis of the current state of the regions' innovative potential and a number of methods for improving it.

Key words: region, innovation, innovative potential, index method, rating method of assessment, matrix method.

Аннотация: В данной статье представлен анализ современного состояния инновационного потенциала регионов и ряд методов его улучшения.

Ключевые слова: регион, инновации, инновационный потенциал, индексный метод, рейтинговый метод оценки, матричный метод.

KIRISH

Xalqaro globallashuv jarayonlarining kuchayib borishi sharoitida mamalakatlar hududlarini innovatsion salohiyatini rivojlantirishning ilmiy ta'minoti, shu jumladan fan sohalarida amalga oshirilayotgan ilmiy tadqiqotlar natijalarini iqtisodiyot tarmoqlarida keng foydalanish masalalarining ahamiyati tobora ortib bormoqda. Global innovatsiya indeksining 2023-yildagi natijalariga ko'ra, Shvetsariya 67,6 ball bilan birinchi o'rinni, Shvetsiya 64,2 ball bilan ikkinchi o'rinni, AQSH 62,4 ball bilan uchinchi o'rinni egallab turibdi ^[4]. Jahonda globallashuv jarayoni chuqurlashayotgan, ikkinchi tomondan jahon bozorlarida raqobat darajasi oshib borishi hududlar iqtisodiyotini innovatsion rivojlantirishda yangi yondashuvlarni qo'llashni taqozo qilmoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Iqtisodiy adabiyotlarda innovatsion salohiyatni baholashga turlicha yondashuvlar mavjud. Mintaqaning innovatsion salohiyatini uning har bir tarkibiy qismini baholash orqali tahlil qilish metodologiyasi baholovchining "innovatsion salohiyat" tushunchasini talqin qilishiga bog'liq. Innovatsion salohiyat innovatsion faoliyatning turli jihatlarini tavsiflovchi o'ziga xos ko'rsatkichlar tizimidan foydalanishni ham o'z ichiga oladi.

Shu sababli, innovatsion salohiyatni baholash va zamonaviy talablarga eng mos keladigan mintaqaviy iqtisodiyotni aniqlashning mavjud usullarini ko'rib chiqish muhimdir.

D.I.Kakurinning fikriga ko'ra innovatsion salohiyat tushunchasi innovatsion faoliyatning konseptual akslan-tiruvchi fenomeniga aylanib ulgurgan. Innovatsion salohiyat tushunchasi, uning mohiyatini talqin qilishdan oldin, avvalo, "innovatika", "innovatsion faoliyat" tushunchalarini tahlil qilish maqsadga muvofiqdir ^[1].

VC. Zausayev, S.P. Bystritskiy, N.Yu. Krivoruchkoning fikricha, innovatsion salohiyat ilmiy-texnik salohiyat bilan bir tekisda, lekin tijorat tarkibiy qismiga ega ^[2]. Ularning fikriga ko'ra, mintaqaning innovatsion salohiyatini har tomonlama baholash uchun besh guruhni tashkil etadigan bir qator ko'rsatkichlardan foydalanish kerak:

- makroiqtisodiy (yalpi hududiy mahsulot, iqtisodiy faol aholi, aholi jon boshiga daromad, asosiy kapitalga investitsiyalar, ilmiy-tadqiqot va ishlanmalar bilan shug'ullanuvchi tashkilotlar soni.);
- infratuzilmaviy (kommunikatsiya va axborot texnologiyalaridan foydalanadigan tashkilotlar soni, sug'urta-kredit tashkilotlari, maxsus dasturlar va veb-saytlar soni, texnopolislar, texnoparklar, axborot-tahlil markazlarining mavjudligi);
- huquqiy (innovatsion faoliyatni tartibga soluvchi, innovatsion faoliyat subyektlariga soliq va boshqa imtiyozlar beruvchi qonunlar);
- kadrlar (doktorantlar, mustaqil izlanuvchilar tayyorlaydigan tashkilotlar soni, ilmiy-tadqiqot va ishlanmalar sohasida faoliyat yurituvchi xodimlar, doktorantlar soni);
- iqtisodiy (yangilik darajasi bo'yicha innovatsion mahsulotlar hajmi, tadqiqot va ishlanmalar uchun ichki joriy xarajatlar).

T.V. Pogodina statistik ko'rsatkichlar tizimidan foydalangan holda hududlarning innovatsion faolligi va raqobatbardoshligini baholash uchun funksional modeldan ^[3] foydalanishni taklif qiladi, jumladan:

1. Ilmiy-tadqiqot va ishlanmalar uchun ichki xarajatlar YAIM yoki YAHMga nisbatan foiz sifatida;
2. Ilmiy-tadqiqot va tajriba-konstruktorlik ishlarida band bo'lganlarning umumiy xodimlar soniga nisbatan ulushi;
3. Ilmiy-tadqiqot va ishlanmalar uchun asosiy vositalarning umumiy qiymatidagi ulushi;
4. Texnologik innovatsiyalar xarajatlari YAIM yoki YAHMga nisbatan foiz sifatida.

"Innovatsion salohiyat" tushunchasini ta'riflash yuzasidan ko'pgina nuqtayi nazarlar mavjud, ammo umumiy jihatdan olganda ular bir biriga zid emas.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqot ishi doirasida birlamchi ma'lumotlar bazasini shakllantirish, hududning innovatsion salohiyatini baholash uchun ilmiy asoslangan xulosa va tavsiyalar ishlab chiqishda induksiya, deduksiya, tizimli va qiyosiy tahlil kabi usullardan keng foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Hududlarning innovatsion salohiyati deb ko'plab omillar ta'sirida shakllanib boruvchi innovatsion jarayonlarni qo'llab-quvvatlash va tezlashtirish uchun qo'llanilayotgan sharoit va resurslarning muayyan uyg'unligi tushuniladi.

Innovatsion salohiyat ikki tarkibiy qism – ilmiy-texnik salohiyati va tadbirkorlik salohiyat yig'indisi sifatida gavdalanadi. Ilmiy-texnik salohiyat faqatgina innovatsion salohiyatning bir qismi bo'lib, u tizimning innovatsiyalarni yarata olish qobiliyatini tavsiflaydi. U resurslar yig'indisi hamda amalda ratsionalizatorlik takliflar, nou-xau va boshqalar uchun olingan patent, litsenziya, mualliflik guvohnomolari ko'rinishida ifodalanilishi mumkin bo'lgan ilmiy soha faoliyati natijalarini belgilab beradi.

Keng ma'noda iqtisodiy tizimning ilmiy-texnika salohiyati mazkur tizimning rivojlanish darajasini tavsiflovchi va imkoniyatlarni belgilab beruvchi resurslar soni va sifatiga hamda amaliyotda foydalanish (ishlab chiqarishga tatbiq etish)ga tayyorlangan g'oya va ishlanmalar fondining mavjudligiga bog'liq bo'lgan ilmiy-texnik imkoniyatlarning yig'indisi sifatida qarash mumkin.

Shuningdek, mintaqaning innovatsion salohiyatini ham shakllanish bosqichida, ham undan foydalanish bosqichida ko'rib chiqish lozim. Mazkur yondashuv innovatsion salohiyatni shakllantirish (resursli komponent) va undan foydalanish (natijaviy komponent) jarayonida olingan asosiy natijalarni aniqlashga imkon beradi. Demak, innovatsion salohiyatdan foydalanish natijasi turli xil yangiliklar (yangi texnologiyalar, yangi turdagi tovar va xizmatlar) bo'ladi.

Taklif etilayotgan uslubiyot innovatsion salohiyatni baholaydigan integrallashgan (umumlashgan) ko'rsatkichlarni hisoblashni ko'zda tutadi. Mintaqaning innovatsion salohiyat (resursli komponent)ni shakllantirish shart-sharoitlarini baholash uchun mintaqaning innovatsion salohiyatni shakllantirish bo'yicha umumlashtiruvchi ko'rsatkichlarni hisoblash taklif etiladi, undan foydalanish darajasi (natijaviy komponent)ni baholash uchun esa – mintaqaning innovatsion salohiyatdan foydalanish bo'yicha umumlashtiruvchi ko'rsatkichlarni hisoblash taklif etiladi.

Mintaqaning innovatsion salohiyati bir kompleksda mintaqalarning innovatsion rivojlanishi va raqobatbardoshlik holatini aks ettiruvchi va mintaqalarning innovatsion salohiyati rivojlanishining eng muhim shart va omillarini tavsiflovchi ko'rsatkichlar tizimi bilan tavsiflanishi lozim. Mintaqaning innovatsion salohiyatiga nisbatan bunday yondoshuv uni tavsiflovchi ko'rsatkichlarni aniqlashga imkon beradi.

Mintaqalarning innovatsion salohiyatni o'lchash reyting usul asosida taqqoslanadigan obyektlarning tartibli nisbatini aniqlashni nazarda tutadi. Innovatsion rivojlanishining turli xil tavsiflarini o'lchash uchun ko'rsatkichlar to'plami aniq tadqiqot maqsadi va vazifalari, ko'rsatkichlarga erish uchun sarflangan transaksiya xarajatlariga qarab belgilanadi, bunda mintaqalar bo'yicha mavjud bo'lgan axborot bazasidan foydalanish imkoniyatlari hisobga olinadi.

Mintaqaning innovatsion salohiyatni aniqlashga nisbatan taklif etilayotgan metodik yondoshuv uni baholash bo'yicha bosqichma-bosqich amalga oshiriladigan ishlarni o'z ichiga olgan o'zaro bog'langan xususiy metodikalar to'plamini o'z ichiga oladi. Bular quyidagilar: tadqiqotning axborot bazasini loyihalashtirish va shakllantirish; mintaqalarning innovatsion salohiyatini chuqur sifatli tavsiflarini aks ettiruvchi yirik empirik indikatorlarni tuzish; tuzilgan empirik indikatorlar qiymati bo'yicha mintaqalarni ranjirovka qilish; mintaqalarni empirik indikatorlar yig'indisi bo'yicha tipologiyalashtirish; iqtisodiy subyektlarning innovatsion salohiyati bo'yicha reytingini tuzish.

Mintaqa uchun har bir indikator bo'yicha mamlakat bo'yicha o'rtacha qiymat hisoblangan etalon darajasiga qo'shish yo'li bilan standartlashgan holda baholash yordamida hisoblanadi. Barcha darajalarda ko'rsatkichning sonli qiymati mintaqaning o'rtacha respublika darajasiga nisbatan rivojlanish darajasini aks ettiradi.

Mazkur metodika tadqiqot maqsadlariga to'liq javob beradi, chunki mintaqaning raqobatbardoshligi va innovatsion salohiyatning rivojlanishi nisbiy tavsifga ega.

Shuni ta'kidlash kerakki, boshqa standartlashgan baholash bo'yicha metodikalar ham mavjud, masalan, qiymatlarni muayyan intervalga me'yorlashtirish (shkalashtirish) – global raqobatbardoshlik indeksini hisoblash uchun qo'llaniladi. Hozirgi kunda innovatsion salohiyatni aniq shakllantirish va undan foydalanish ko'rsatkichlardan mintaqaning innovatsion rivojlanish omili sifatida foydalanish mumkin.

Innovatsion salohiyatni baholash esa innovatsion siyosatni asoslash hamda amaldagi rivojlanish strategiya va dasturlarni ishlab chiqish va ularga tuzatishlar kiritish uchun dastak roli sifatida namoyon bo'ladi.

Mintaqaning innovatsion rivojlanishni baholashda qo'llanilayotgan ko'p sonli metodologik tadqiqotlarni uch guruhga bo'lish mumkin:

Indeksli usullar guruhi- innovatsion jarayonlarning sifat va miqdor tavsiflarini izohlab beruvchi o'zgaruvchi ko'rsatkichlarni baholashga asoslangan usullar kiradi. Mazkur guruhga kiradigan metodikalarning asosi amaliyotda o'zini yaxshi ko'rsatgan g'arb modellari hisoblanadi. Ularning orasida quyidagilarni keltirish mumkin: indeks The Boston Consulting Group; Global innovatsion indeksi (The Global Innovation Index).

Balli, reyting baholash usullari guruhi- balli (reyting) baholash usullarini o'z ichiga oladi. Mazkur guruhga kiradigan metodikalar mintaqaning innovatsion rivojlanish koeffitsiyentlari (vaznlari) va xususiy ko'rsatkichlarni aniqlashni o'z ichiga oladi. Misol uchun, mintaqalar raqobatbardoshlik modeli.

Matritsali usullar guruhi- asosini matritsali usullar tashkil etadi. Mazkur usullar mintaqalarning iqtisodiy faoliyat turlari doirasida innovatsion rivojlanish unsurlari o'rtasida nisbatlarni miqdoriy baholashga asoslangan. Misol uchun mintaqalarning innovatsion salohiyatini baholash metodikasi.

Oxirgi ikki o'n yillik ichida hudud (mintaqa, korxona, butun mamlakat)ning ilmiy-texnik salohiyatini tadqiq etish bo'yicha ko'plab metodikalar paydo bo'ldi.

Ushbu ishlanmalar orasida quyidagilarni keltirish mumkin: mamlakatning ilmiy-texnik salohiyatini integral baholash metodikasi; mamlakatning ilmiy-texnik salohiyatini kompleks baholash metodikasi; bilimlar indeksini hisoblash metodikasi; yig'ma innovatsion indeksini hisoblash metodikasi; hududlarning innovatsion faolligini tarkibiy tahlil qilish metodikasi; hududlarning innovatsion faolligini regression tahlil qilish metodikasi; mintaqaning innovatsion salohiyatini omilli tahlil qilish metodikasi; mintaqalarni klasterlashtirish metodikasi va innovatsion tizimning rivojlanish ko'rsatkichlari (tadqiqot va ishlanmalar hamda YAHMga ichki xarajalarning nisbati; YAHMda uzoq xorij davlatlarga eksport qilishning ulushi; iqtisodiyotda umumiy band bo'lganlar sonida tadqiqot va ishlanmalarda band bo'lgan xodimlarning ulushi; 1 mln. aholiga to'g'ri keladigan berilgan patent va mualliflik guvohnomalar soni; o'rtacha aholi jon boshiga to'g'ri keladigan YAHM); mintaqalarni ularning innovatsion rivojlanganligi darajasi bo'yicha reyting baholash metodikasi (birinchi blok: mehnat unumdorligi; ishlab chiqarishning fond qaytimi; ishlab chiqarishning ekologiyalik darajasi, ikkinchi blok: bitta band bo'lgan xodimiga to'g'ri keladigan tadqiqot va ishlanmalarga ketgan xarajatlar; bitta band bo'lgan xodimiga to'g'ri keladigan texnologik innovatsiyalarga ketadigan xarajatlar; aholi jon boshiga to'g'ri keladigan innovatsion mahsulotni chiqarish)¹.

¹ Ter-Grigor'yanc A.A., Ushvickij M.L. Methodical approaches to assessment of innovative development of the region // Regional economy: theory and practice. 2013. №.10 (289). Pp. 49–56.

Endi mazkur metodikalarni batafsil ko'rib chiqamiz, ularning har birining ijobiy va salbiy jihatlarini quyida keltirilgan mezonlar kesimida keltiramiz: dastlabki ma'lumotlardan foydalana olish mumkinligi va ularning ob'ktivligi; metodikaning va uni hisoblash uslubi soddaligi; natijalarni ko'rsatib berish uslublari; mazmuni (salohiyatni tadqiq etish undan fodalalanish samaradorligi hamda amalga oshirish miqyosi) va rivojlanishi nuqtayi nazardan baholash imkoniyatlari (1-jadvalga qarang).

1-jadval: Hududlarning ilmiy-texnik salohiyatini tadqiq etish metodikalarning tavsifi²

Metodika	Mezonlar						
	Dastlabki ma'lumotlardan foydalana olish mumkinligi va ularning ob'ektivligi	Metodikaning va uni hisoblash uslubi soddaligi	Natijalarni ko'rsatib berish aniq-ravshanligi	Quyidagilar nuqtayi nazardan baholash imkoniyatlari			Mintaqa salohiyatini tadqiq etishga qo'llanish mumkinligi
				mazmuni	faoliyat ko'rsatishi	rivojlanishi	
Mamlakatning ilmiy-texnik salohiyatini integral baholash metodikasi (Yaponiya)	±	+	+	+	-	-	±
Mamlakatning ilmiy-texnik salohiyatini kompleks baholash metodikasi (AQSH)	±	+	±	+	±	+	±
Bilimlar indeksini hisoblash metodikasi (Jahon banki)	+	+	+	+	-	+	+
Yig'ma innovatsion indeksini hisoblash metodikasi	±	+	+	+	-	+	+
Hududlarning innovatsion faolligi	±	+	+	+	±	-	±
Regression tahlili	±	-	±	+	±	-	+
Omili tahlil qilish	+	±	±	+	-	±	+
Mintaqalarni klaster tahlili	+	+	+	+	-	+	+
Mintaqalarni ularning innovatsion rivojlanganligi darajasi bo'yicha reyting baholash	+	+	+	+	-	+	+

Belgilar: "+" – metodika mazkur mezonni qanoatlantiradi; "-" – metodika mazkur mezonni qanoatlantirmaydi; "±" – metodika mazkur mezonni qisman qanoatlantiradi

XULOSA VA TAKLIFLAR

Yuqoridagilarni inobatga olib, integral ko'rsatkichlar asosida mintaqaning innovatsion salohiyatini taqqoslama baholash metodikasi ishlab chiqish taklif etiladi. Mazkur metodikani yaratishda amalda mavjud bo'lgan dastaklar va yuqorida ko'rib chiqilgan metodikalarni tahlil qilish yo'li bilan olingan ijobiy tajribalardan foydalanilgan va quyidagilar hisobga olingan:

- rasmiy statistika hisobotida keltirilgan indikatorlar tizimi orqali bevosita o'lchanadigan ko'rsatkichlar sifatida namoyon bo'lgan salohiyatni baholash (miqdoriy tahlil);
- sotsiologik tadqiqotlar tizimi orqali salohiyatni baholash (sifat tahlili), uning mohiyati tanlov usullardan foydalanishdan iborat;
- ham mintaqaning innovatsion salohiyatini rivojlantirish dinamikasini, ham ularning taqqoslama integral baholashni aks ettirish uchun tanlov indikatorlar tizimini zarurligi va yetarliligi;
- mintaqaning innovatsion salohiyatni baholash bo'yicha grafik-tahliliy natijalarni ko'rsatib berish.

Quyida keltirilgan ko'rsatkichlar to'liq holda mintaqaning innovatsion rivojlanish ko'rsatkichini, mintaqaning salohiyatini, mintaq iqtisodiyotining o'sish zaxiralarini aniqlash hamda mintaqalarni innovatsion rivojlanishini rag'batlantirish uchun dastur, strategiya va tavsiyalarni ishlab chiqish uchun davlat siyosatining yo'nalishlarini belgilashga imkon beradi.

2 Muallif tomonidan ilmiy adabiyotlarni umumlashtirish asosida tuzilgan

- mintaqaning innovatsion salohiyatini rivojlantirish maqsadi qo'yiladi va unga erishish yo'nalishlari aniqlanadi;
- mintaqaning innovatsion salohiyati samaradorligini baholanadi;
- mintaqalarning innovatsion salohiyatining omilliy tahlil qilinadi;
- mintaq hududining innovatsion salohiyati samaradorligi aniqlanadi;
- mintaqaning innovatsion rivojlanish strategiyasi ishlab chiqiladi;
- boshqaruv qarorlarni qabul qilish va amalga oshirish ta'minlanadi;

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Кокурин, Д.И. Инновационная деятельность / Д.И. Кокурин. – М.: Экзамен, 2001. – С. 111.
2. Zausaev V.K., Bystrickij S.P., Krivoruchko N.Ju. Innovative capacity of east regions of Russia // EKO. 2005. №. 10. Pp. 40–52.
3. Т. В. Погодина, Н. М. Абдикеев, Ю. С. Богачев. Совершенствование системы показателей для оценки инновационной деятельности хозяйствующих субъектов с учетом соответствия стратегическим целям социально-экономического развития. Учет. Анализ. Аудит • т. 6, № 3'2019 Financial University, Moscow, Russia a <https://orcid.org/0000-0002-6619-4229> b <https://orcid.org/0000-0002-5999-0542>; c <https://orcid.org/0000-0002-8595-7674>.
4. <https://www.globalinnovationindex.org/Home>.
5. Nabiyeu, D., & Erkeyeva, G. (2021). Oliy ta'limda boshqaruv faoliyati mustaqilligining dolzarb masalalari // Iqtisodiyot va ta'lim, (6), 193-199.
6. Ismatullaev, J. (2021). Mintaqalarda pandemiya inqiroziga qarshi boshqaruvni qo'llash zarurati va xususiyatlari. Архив научных исследований.
7. Ismatullayev, J. (2022). Hududlar investitsion jozibadorligi tahlili // Iqtisodiyot va ta'lim, 23(4), 387-392.
8. Ж.А. Исматуллаев Социологическое исследование и оценка факторов, влияющих на инвестиционную привлекательность региона. Экономика и предпринимательство. Vol. 17, №. 7 560-567 стр.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 3

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.